

MAGYAR MÉRKUR

1789-dik éftendőben.

A^s Róm. Csász. és Apost. Kiv. Fels. különös engedelmével

Szeredán Karátson havának 2-dik Napján.

Elegyes tudósítók.

A mi győzödelmes Magyar seregeink úgy állanak mostan az ellenség tartományjában, hogy nem csak tsendes és mindennel bővölködő téli-szál-láfokkal bízathatják, hanem egyszersmind az ellenség-nek leg-kissebb mozgására is öfzve-vonhatják magokat, és nagy erővel ki-állhatnak az ellen. Foksántul fogva le-felé *Ufzintzenig* a *Falomitza* folyo víznek menté-ben egymást érik a mi seregeink. Amott *Splényi* Ge-nerális Ur a Császár Húszár Regimentjével, 1 Batall-jon Székelyekkel és 2 Batalljon Németekkel erős fántz-ba vette magát; itten pedig *Orosz* Generális Ur 6 Batalljon Gyalogokkal, és 4 Divizio Húszárokkal szál-lott-meg. A Kóburgi Hertzeg az ő erős hadával Bu-kurestnek barátságos lakofainál vagyon szállva. A

B B B B B

Braf-

Brassói Pafzszufokról is bellyebb nyomultak már a feregek Oláh Országba és Kimpolungát háta megett hagyták. *Hohenlohe* Fejedelem számos fereggel *Krajován* áll. E szerint tehát egész Oláh ország megvagyon szállva a mi népünkkel; melly ország, a mint tudva vagyon, meg-is hódolt a mi felséges Fejedelmünknek. *Krajovától* fogva egész *Orsováig* a mi Vurmzer és Erdödy Húzfárjaink állanak, a kik felől azt hirdetik, hogy a *Vidini* erőfiséghez tsak egy ágyú-lövésnyire állanak, és hogy nagy rémulést okozott az ő jelenések a várbélieknél.

Ezek a feregek, a mint látszik, egy tapodást sem fognak mostanság elő-indulni, hanem tsendefsen a ki-keletet el-várni, és azután (ha az alatt békeséget nem kötnek a hadakozó felek) egész hatalommal a Dunán által-menni és Bulgariába bé-tsapni. Az Erdély országból Havas Alföldjére vezető utak, kiváltképpen a Károlyvári járatan út Kornettől fogva egész Rimnikig az Ólt vizének innentső partján meg-egyengettetik, úgy hogy nem szükség többé az Ólt vizén által-hajózni, holott ez előtt a folyó vizen túl volt az út. Ezen munkának végbe-vitelére az Inzsenér-Fel-Hadnagy *Möringer* Báró meg-indult Szebenből. Egyfersmind a leveleknek könnyebb móddal való jártatásokra Kineentől fogva Rimnikig külömbféle pósta-állások, és a végett tulajdon fa-házok állítatnak-fel.

A Hadi Fő Tanátstól költ tudósításnak folytatása.

Hogy az ellenség, ha később találna elérkezésünk meg-történni, ne talántán magába térne, és vízfza fordulván, a várost el-pusztítaná, *Fiszer* és *Kinmayer* Fő Hadnagyok az Arnauta Fő Strázsamesterrel *Dely* Basával együtt, és 500 Arnautákkal, a Barkó Húzfárok Diviziojával és egy hat fontos ágyúval a vá-

város felé sietének, az idő alatt a többi elő-sereg utánok következze. Az út közben még egynehány tábornok-járokra akadtanak, 60-t közzülök le-vágtanak, és 30-at, a kik között 2 Agák vagynak, fogságra vittenek, és az által annyira siettették az ellenségnek futását, hogy egy ágyúját a városban hagyá. Ezek után minden Bojérok kalmárok és a város Arnautáji a mieinknek eleibek menének, és azokat a bé-fetetedt éjtszakánál, az emberekkel megtelt utzákon végig, a városon túl vezetétek, a hol a mi seregünk a *Gyorgyevoi* úton helyt álla és az elő-seregnek többi részét el-vára. 10-dikén a *Kóburgi* Hertzeg is az ő fő seregével *Bukurestre* juta. Az öszveséges Nemesség a Papi Rend a város előtt álló templomig eleibe ment volt, a hol nagy pompával fogadta a Hertzeget. Orosz Generális, a ki 6 Batalljon Gyalogokkal és 4 Divizio Húszárokkal Erdélyből a Hertzeg seregéhez küldtetett vala, *Ufzinzeninél* a *Jalomnitza* folyó vizéhez álltatott. A Fő Vezér *Kóburgi* Hertzeg bizonyfágot téfzen arról, hogy a seregek ezen alkalmatossággal az ő állhatatosságnak és jó akarajoknak ujjabb bizonyfágot adták a ditséretre méltó igyekezetjekkel, mellyel 7 napok alatt 27 mértföldeket igen bajos és fáros útakon hagytak magok után. Kiváltképpen ditséri *Fiszer* és *Kinnmayer* Fő Hadnagyoknak jó intézések, és *Merkeliusnak* jeles szolgálatját. Ezen különös ajánlásnak tekintetéből ő Felsége *Fiszer* Fő Hadnagyot Obersterré és Generál-adjutánsá, *Kinnmayer* Bárót Barkótul, Obersterré és a Lövenéri könnyü lovas Regementnek kommandánsává tenni méltóztatott. A Vurmzer Húszárok Kapitányja *Utz*, Majórrá és Adjutánsá lett.

A Felséges Orosz Császár-Afszazonynak az ő igen kelemetes levelében, mellyet a Mártinyostjei jeles dia-

dalomról való tudósíttatása után a *Kóburgi Hertzeg-*nek irt, a többi között e következő olvasásra méltó hely akad elő: „Az én egész életemben mostanság leg-először vallom magamat abban a lehete lenségben lenni, hogy Hertzegi méltóságodnak példa nélkül való érdemét meg-jutalmazzam. Meg-esmérem melly elégtelen vagyok erre, és én magam vallást tévzek erről az egész világ előtt. Ez önnön magától bizonyoságot fog tenni arról, hogy a Hertzegi Felső-ségednek érdeme olly betses, hogy tsak érezni lehet azt, nem pedig tellyességgel meg-jutalmazni, és hogy ha az utóbbik tölem mint Császár-Afszonytul ki sem is telhetik, mindazáltal azon köteletségemnek kegyelmedhez eleget tettem, mellyel mint ember tartozom kegyelmednek.

A Petersburgi udvartól Novemb. 6-dikán közre botsátott tudósítás, mellyet a Mártyestjei ütközet felől, a Felsőes Római Császártól a Római Sz. Birodalombéli Grófi Rendbe emeltetett, és ezen viadal eránt az Orofz Császár-Afszonytul *Rimnikzkoy* névvel meg-dícsított *Szuvarov* Generális adott, még jobban meg-világosítja ezen nevezetes történetet, mire nézve méltó, hogy ezen tudósításnak némelley részét közöljük az É. Olvasókkal. A' tudósítás így szól: Septemb. 17-dikén éjtszakán a Generális *Rimnikzkoyi Szuvarov* Gróf levelet veve a Kóburg Hertzegtől azzal a jelentéssel, hogy a Nagy Vezér számos sereggel a *Brailovi* t jékről *Buseo* folyó vizén által ment légyen, és *Gradistyénél* táborat vert volna. Előre látja, hogy megfog támadtatni, kéri tehát a *Rimnikzkoyi Szuvarov* Grófot, hogy siessen, hogy ő vele egyesülhesen az ellent-állásra a' közönséges ellenségnek. „24 órák múlva meg más levelet küldött a' *Kóburgi Hertzeg*: hogy a Vezér az ő táborával ellene indúlt légyen Mártyest-

inyestjeig, és csak 4 órányira volna tőle, és hogy bizonyosan hiszi, hogy rajta fog a Nagy Vezér menni. — Meg-gondolván a Generalis *Rimnikszkoy Szuvarov* Gróf ezen fontos környül-állásokat, minden ké-fedelem nélkül 19-dikén éjtszakán *Puzeny*ről meg-indula, és 11 Batalljon Gyalogságot, 12 Karabiner Svadronokat, 3 Kozák-Regimenteket és Arnautákat maga mellé veve. A gyalogság 6 négy szegekre osztattatott, melyeknek vezetői *Posznekov* Generál Strázsamester és *Vesztfalen* Brigádér valának. A Karabinerek *Burnaszev* alatt állottak. Az Orosz Cs. sereg a *Burlad*, a meg-áradott *Szeret* és *Putna* folyó vizeken keresztül mentek, és 21-dikén Foksántul nem meszse a R. Császári seregekkel egyesültek. A két Vezérek úgy végezték el egymás között, hogy *Szuvarov* Gróf a jobbik oldallal, mellyhez voltak adva 2 Divizio Császár és Barkó Húsfárok, *Gráven* Fő Hadnagynak és *Mátyásoffszky* Fő Strázsamesternek vezérlése alatt; a *Kóburgi* Hertzeg a bal oldallal meg-induljanak és a *Milkóvon* keresztül menvén a *Rimnát* által-gázolják. A tulsó parthoz jutván *Szuvarov* az ő népét rendbe állitá, és a *Tirku Kukuluji* falunál a 2 ló farku *Basának* *Hadsí* *Soitáry*-nak vezérlése alatt egy dombon álló 12-ezer Törökökre üte, és sántaikból ki-vertvén meg-futamitá azokat *Rimnik* felé. Mellyre az ellenségnek egyik fele a jobbik szárny felé fordult; de az Orosz gyalogság merőn ki állotta a hartzolást, és *Burnaszev* Brigádér az ő lovasaival és a Császári Húsfárokkal az ellenség közzé rohant, úgy hogy innen is el-verettetett a Török nép. — Alig ment volt a *Kóburgi* Hertzeg a *Rimniken* keresztül, midőn nagy hamarjában 20-ezer Törökök el-lene indultak és nagy erőszakkal mind a két szárnyát meg támadták; de a R. Császári seregeknek vitézségek által, a mellyeknek lovasai fok ízben rájok rohan-

hantak, nagy károkkal el igazítottak. Ugyan akkor jöttek a fő táborbul 6000 Törökök és hirtelen a Szmolenkoi Regimentre ütöttek. De az ágyúzás és a fegyver-kések által itten is sokat szenvedett az ellenség. *Polivánov* Oberster a Tsernigovi Regimenttel és a Barkó Húszárok Diviziojával, ki-vont karddal három ízben tört-bé az ellenség közzé. A hartzolás ott helyben szüntelen való tüzellés közt egy óráig tartott, a Kóburgi feregnel tovább 2 óránál. Az ellenség nagy vitézséggel és kétséges szívvel hartzolt; kiváltképpen a lovakra ültetett Jantsárok és Szeretsenek, a kik egynehány ezerekként találtattak a Török feregnel, kemény rohanáfokat tettek; végtére alább hagyának a hartzolásban, és a mieinknek engedék-által a holt testekkel meg-rakott ütközet' helyét. A kik dél felé állottak a hartzolásban, a *Kringu Mejlori* erdőben lévő 15 ezer Jantsárokhoz egy sántzba vonák magokat. Mellyre Szuvarov Gróf fél óra alatt az ő egész népével meg-pihene. Azután 40 ezer Törökök körül-fogták a Kóburg feregének bal szárnyát; de az ő lovasága egynehány ízben karddal egyengetett magának újat rajtok. Az alatt a mi seregeink mind tsak elő indulának, és végtére ezre vevék a *Kringu Mejlori* sántzot. Mire mind a két egyesült seregek sebes lépésekkel és ütközet-rendében az erdő fele fietének. A két Császári hadaknak ágyúzása meg-némítá a Török ágyúkat, és a' sok golyóbisok által meg-károsított lovas és gyalog Törökök az erdőbe vonák magokat. Ekkor az Orosz lovasok és a Húszárok által ugrattak a magas sántzokon, és a mi kezekre akadt, mindent levágtak. *Karaitzay* Generális Ur ezen alkalmatofságban az ő vitézségének és remithetetleniségének próbait adta; azonképp jelefsé tette magát *Bardakov* Oberster is. A Törökök a Rimnik vize mellett lévő táborjok-

ba

ba futának. De a *Karaitzay* Generális Urnak vezér-
lése alatt elől álló Tsernikovi Regiment 500 Jantsáro-
kat el-választott a' többiektől, és mind egyig le-apritotta
azokat, a Barkó Húszárok az üldözésben 300 Törö-
köket öltek-meg. — Az ütközet közben a Nagy Ve-
zér a *Kringu Mejlóri* erdőben tartózkodott mind ad-
dig, míg onnét is el-üzettetett. Osztán a *Rinniki* tá-
bor felé fordult, fokszor meg-állapodott, imádkozva
fel-emelte a *koránt*, és az által intette a szaladó se-
regeket, hogy újra vijanak-meg; de kérésének sem-
mi foganatja nem volt. Midőn a táborba lett meg-
érkezésénél látná, hogy minden intések haszontalanok,
erősebb eszközöz folyamoda, tüzet adata a szaladó
Török népre; de még ennek sem vala semmi haszna,
mire maga is szaladásra adá magát a *Brailovi* úton.
A Török had egész *Busco* folyó vizéig szalada. Mi-
helyt a Nagy Vezér ehez ért volna, az elő-sereggel
a hidon által-ment, mellyet leg-ottan szélyyel bonta-
tott; a Török lovaság úsztatáfsal iparkodott meg-me-
nekedni, melly által fokban a vízbe halának, mert
nagyon meg-dagadott a folyó viz. A bal parton ma-
radt lovas és gyalog Török nép mindenfelé el-szélyye-
dett. A parton a halálos sebbe estek, a haldakók
és meg-hóltak feküttek nagy fokafággal.

Belgrád várának hajdani lakosainak útazások fe-
lől következő környül-állásokat hirdetnek az *Alli-
oni* táborból jött levelek: Mihent az erőtség által ada-
tott volna, azonnal meg-hagyattatott Róth Kapitány-
nak, hogy annyi hajókat a hányat lehet elő szerezzen.
A hajókra bátorság kedvéért fajakárok rendeltettek.
Okt. 14-dikén az egész hajós sereg, melly 111 meg-rako-
dott hajókból áll vala, el-indult a parttól. A kom-
mandó és az egész igazgatás *Pömler* Báróra, a fajaká-
rok kapitányjára bizattatott (a' ki az ő jeles iparko-
dása

dása és vitéz tselekedetei által a' Fő Vezérnek biztós emberévé lett) és őrizetül 4 fajakon Lattermann Regimentje következett utánok. A' többi Törökök, és azok között maga a Bafa rész szerint ló háton, rész szerint gyalog a Dunnának jobbik partján mentek, 2 Divizio Erdődy Húsfároknek kísérése alatt, az Oberster Stents Bárótul vezéreltetvén. Mind vizen mind szárazon bajos volt a zabólatlan Török népet rendben tartani, a' szerentsétlenségnek el-távoztatására. Mind azáltal mivel a Törökök nem akartak derekafon evedzeni, meg-történt, hogy egy hajó a' Veteráni barlangnak táján egy kő szalon el-törött, és tsak a fajakok Fel-Hadnagyának *Naidégnek* köszönhetik a hajó-törést szenvedők, hogy holmijekkel együtt megmenekedtek a' veszedelemtől, ki is mindent az ő fajakájára hordatott, melly alkalmatósággal nehéz szívvel nézték a' Törökök, hogy az ő feleségeiknek kerefsztyének között kellett lenni. — A szárazon szint olly fáradságos volt jó rendben tartani és zenebonátul őrizni őket kiváltképpen minekutánna a Belgrádi Bafa az ő útazásának harmadik napján vér-hasban meg-halálozott volna. Oktob. 31-dikén *Tekyére* jutottak Orsován fellyül, és az őrizet az Orsovai Pasának adátott által, de a ki fel nem fogadta, hanem monten alább *Viddin* felé küldötte őket.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.